

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy hóra . . . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

Tanulságok, melyekből nem tanulunk.

Pécs, 1899. szeptember 14.

Most tette közzé a budapesti kereskedelmi és iparkamara évi jelentését, melyben beszámol Magyarországnak 1898. évi iparáról és kereskedelméről. Sok becses anyagot találunk ebben a vaskos kötetben a gondolkodásra s maga a jelentés is terjedelmes reflexiókat fűz az ipart és kereskedelmet érintő mult évbéli eseményekhez.

Egy hibájuk van azonban ezeknek a reflexióknak: az, hogy a kormányparti logikának ugyanazon a tekervényes ösvényén haladnak, a melyen magasabb parancsra kerékbe török a józan következtetések örök törvényeit. Dacára annak, hogy a felsorolt összes jelenségek és adatok amellel tesznek tanulságot, hogy a közös vámterület politikája valamennyi gazdasági tényezőnk fejlődésére békítőlag hat; dacára annak, hogy a gazdasági önállóságot Magyarországnak nemcsak iparára és kereskedelmére, de még mezőgazdaságára nézve is kívánatosnak és kivihetőnek elismeri: a kamara terjedelmes *politikai fejtegetés* kíséretében mégis *megmarad a közös vámterület mellett elfoglalt álláspontja mellett* s az önálló vámtarifa előkészítésére történt tanulmányokat és szaktanácskozmányt csupán *akadémikus jellegűeknek* minősíti.

Utál a kamara azokra a becses tanulságokra, a melyeket a vámtarifa-ankét szolgáltatott, mikor elosztatta azt a balhiedelmet, hogy a magyar mezőgazdaság érdekei ellenkeznek a magyar ipar és kereskedelem érdekeivel. Hangsúlyozza, hogy ezen az ankéten maguk a legtekintélyesebb nagygazdák cáfolták meg azt a sokszor hangoztatott állítást, mintha a magyar mezőgazdaság kizárná az ország gazdasági függetlenségét s az önálló vámterület létesítését. Végül kifejti, hogy ez a szaktanácskozmány világot vetett arra, miszerint a közös vámterület fönntartása inkább Ausztriának, mintsem Magyarországnak áll érdekében, ezért tehát Ausztria nem lehet

jogosítva tőlünk a közös vámterület fönntartása fejében újabb áldozatokat követelni.

De mindezek a tanulságok csak arra szolgálnak, hogy ne tanuljunk belőlük semmit, mert a kereskedelmi és iparkamara nem vonja le belőlük azt a tanulságot, a melyet a józan logika törvényei szerint belőlük levonni kellene, hanem beáll politikáló testületnek s politikai okokból reméli a közös gazdálkodásra való egyezés végleges létrejöttét, mert annak *létre kell jönnie*.

Furcsa helyzetben is vagyunk mi magyarok a mi csonka államiságunk mellett. Az irányadó *politikai* tényezők, a kormány és az azt támogató párt körömszakadtig küzd az ország gazdasági függetlenítése ellen, mert ez veszélyeztetné *közgazdasági* viszonyainkat; — a *közgazdasági* tényezők, a kereskedelmi és iparkamarák s a gazdasági egyesületek ugyanazt a célt szolgálják, mert a gazdasági különválást veszedelmesnek mondják *politikai* szempontból.

Hát nem megisméltése ez annak az adomának, amely egy tudós doktortól szól, aki megszerezte az ügyvédi és az orvosi képesítést is: az orvosok azt állították róla, hogy kitűnő ügyvéd, az ügyvédek meg esküdöztek rá, hogy kiválóan jeles orvos.

Hagyjuk azonban most a közös vámterület hatásának méltatását az iparra és a kereskedelemre, mert, hogy ez a legnagyobb akadály iparunk és kereskedelmünk egészséges fejlődésének, az annyira fölül áll minden kétségen, hogy még kormánykörökben sem merik tagadásba venni, pedig ott nagyon sokszor rá merik mondani a feketére, hogy az hófehér.

Vegyük inkább szemügyre azt az állítást, hogy nekünk mint földmivelő államnak van elkerülhetetlen szükségünk a közös vámterületre, mert a magyar mezőgazdaság érdekei csak közös vámterület mellett biztosíthatók az által, hogy az osztrák iparcikkek számára biztosítva a magyar piacot, viszont mezőgazdasági terményeink számára biztosíthatjuk az osztrák piac fogyasztását.

Első pillanatra egészen helyesnek tűnik föl ez az okoskodás és különösen gazdáink közül nagyon sokan föl is ülnek neki; pedig, hogy milyen alaptalan frázis az egész, azt kézzelfoghatóan bizonyítják a fővárosi kereskedelmi és iparkamara jelentésében közzétett áruforgalmi adatok.

Ezek szerint egész buzakivitelünk 1898-ban 2,895.000 métermázsára rugott, míg buzabehozatalunk 2,540.000 métermázsát tett ki: *összes kiviteli többletünk tehát buzában 355.000 métermázsá volt.* A vámkülföldre pedig közvetlen buzakivitelünk teljesen megszűnt.

Ime ez a pár adat eléggé bizonyítja annak az állításnak a hazug voltát, mintha mezőgazdaságunkat a közös vámterületen megvédelmezni képesek lennénk. Közös vámterületen csak az osztrák ipar érdekei érvényesülnek, a melyek olcsó nyersterményeket követelnek. Ha a magyar termények a közös vámterületen kellő védelemben részesülnének a vámkülföld terményeinek beözönlése ellen, ez elérhető nem lenne, azért a külföldi gazdasági termények behozatala kedvezményeztetik s ennek folytán a mult évben a közös vámterületre csak buzában harmadfélmillió métermázsá özönlött be konkurenciát csinálni a magyar buzának, míg kukoricában csaknem három millió, rozsban egy negyedmillió métermázsá idegen termény lett behozva a magyar termények nyakára.

Kivitelünk pedig a vámkülföldre teljesen megszűnt; ismét csak azért, mert a közös vámterületen az osztrák ipar érdekében védvamos politikát folytatunk a külföld iparüző államaival szemben, amit ezek meg azzal torolnak meg, hogy védvamos politikát üznek a mi nyersterményeink ellen.

Tessék hát továbbra is megmaradni amelleit, hogy a közös vámterület politikája megvédelmezi mezőgazdasági érdekeinket. De hát a szándékos elvakultságnak hasztalan gyujtunk világot; nem lát az még villamfény mellett sem, mert látni

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A magy. kir. szab.

Osztály-Sorsjáték

4. sorsjáték VI. osztályának huzása

a következő napokon történik:

Szeptember 13, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 25, 26, 28. és 29-én
(naponta 2000 szám).

Szeptember 30. és október 2. és 3-án (naponta 1500 szám).

Október 5, 6. és 9-én (naponta 1000 szám).

Október 11-én (e napon 500 szám).

A VI. osztályban 30.000 drb. sorsjegy 9,550.000 koronát nyer, és a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 1 millió korona.

Az általam eladott sorsjegyek nyereményeiről naponként sürgönyileg leszek értesítve és miután ezen értesítéseimet a nyerő feleknek ugyancsak sürgönyileg rögtön továbbítom, t. cz. vevőimnek azon kellemes előnyt biztosíthatom, hogy már a következő nap huzásán is résztvehetnek és így lehetséges, hogy 1 betétösszeggel szerencsés esetben 18 nyereményt csinálhat.

A vételi sorsjegyek ára a VI. osztályban:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$
80 frt	40 frt	20 frt	10 frt

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Teleki Zsigmond a magy. kir. szab. Osztálysorsjáték főelárusítója
Pécsett, Siklósi-országot 29. szám.

melynek az egyik végét a csalódásig hiven kasirozott fej, két csillogó szemmel, a másik végét pedig a róka hosszú vastag farka és két hátsó lába képezi, a melyeken még az utánzott karma is tökéletes. Az állat feje alatt alkalmazott rugóval erősítik ezt a boát a ruhához vagy kabáthoz, hogy le ne csuszszék, míg a farka szabadon és mélyen lelóg.

A kerek, őszi gallér-köpenyeken egy fura ujitást láttam. Ez az ugynevezett hidalgó-gallér, a mely egészen kerek és egy rövid pántra van varrva, a melyen egy rajtahagyott patricska, megfelelő gomb és gomblyukkal arra való, hogy a köpenynek a balvállon átdobott jobb csücskét tartsa.

Mint minden őszi és téli, úgy a hidalgó köpenyen is rajta van azért a magas, a fület és tarkót a hideg szél ellen tökéletesen megvédő gallér, a mely körül aztán még a prémboát is teszik. A gallérforma köpenyek különben is folyton hosszabbodnak. Diszük alig egyéb az ujjnyi szélesre vágott és tűzött posztó-pántoknál. Az eddig egészen egyenesre hagyott zsákforma angol kabát is hosszabb, mint eddig volt, de a meghosszabodásával egy kissé formát is változtatott.

Belátták, hogy női alakon, kivált egy kissé jól fejlett asszonyon sehogy sem áll a teljesen egyenes vonalban lefutó hát, tehát pántrészszel és ehhez alkalmazott, egy befelé vasalt, mély ránccal vágott hátrészszel készül az egyenes angol kabát. Minden eleganciája az ilyen rémitően egyszerű felöltőnek, gazdag nehéz selyembrokat a bélése. Nagyon sokat várnak a tavasszal kezdett, csuklyaforma továbbfejlesztéséről.

Egészen bizonyosnak látszik, hogy a mint eddig csipkéből, selyemből és könnyű szövetekből készítették, a télire különféle prémekből és nehéz kelmékből fogják készíteni. Az egésznek pedig alig egyéb a célja, minthogy a vállat, a mely divatos szűk ujjakkal veszít a szélességéből, a két vállat körülölelő csuklyával ismét kiszélesítsék és azáltal a derekat karcsubbna láttassák.

Napirend 1899. szeptember 15-én.

Naptár: péntek, szept. 15. — Róm. kath.: Nikodem. — Prot.: Nikodem. — Görög-kel.: (szept. 3.) Antimoniusz. — Zsidó: Tischi 11. — Nap két 5 óra 39 perckor; nyugszik 6 óra 11 perckor. — Hold két 4 óra 9 perckor délután; nyugszik éjfélután 48 perckor.

Időjárás. Kilátás a központi meteorologiai intézet jelzése szerint: változó felhőzet, hűvös idő, helyenkint csapadék várható.

Iskolaszéki ülés a városházán d. u. 3 órakor.

Ezt a jelenetet játszotta jól meg. Ez volt a saját tragédiája.

Egy pillanat alatt zsufolásig megtelt a szinpad. Jött az orvos, későn. Sárdi Pista megüvegesedett szemére gyorsan ereszkedett alá a halál feltoghatalan köde.

* * *

A rendező harmadszor adta meg a jelt, megkezdették az előadást. A vén komikus lebaktatott az öltözőből.

A drámai hősnő, a naiva, a trikós kóristaleány siettek a jeleneteikhez.

A színházi kritikus maradt egyedül a primadonnával.

— Ugye-e különös rege? Mondja a nő.

— Az, mondja a kritikus — de nem lehet igaz.

— Miért?

— Mert olyan szerelem, mint a Sárdi Pistáé, nincs.

A szerelem, a vér forró izgatott vágya, láng, tüzes, emésztő láng, mely fel-fellobban, mint az északi fény, azután kihül, elhal, semmivé lesz . . . . Egy forró tüzes csók az egész . . .

A primadonna neki pirult, arcát a kritikus vállára hajtja.

— Egy csók . . . egy csók . . . No csókolj meg lelkem . . .

És kacagtak egyet a Sárdi Pista regéjére.

Juhász.

— (**Pécsváros közigazgatási bizottsága**) ma délelőtt tíz órakor tartotta rendes havi ülését a városháza közgyűlési termében báró *Fejérváry* Imre dr. főispán elnöklete alatt. Az ülésen jelenvoltak: *Majorossy* Imre polgármester, *Tróber* Aladár dr. főjegyző, *Fekete* Mihály tiszti főügyész, *Nendtvich* Andor dr. arvaszéki elnök, *Dragonescu* Dömjén kir. pénzügyigazgató, *Zsolnay* György kir. főügyészi helyettes, *Salamon* József kir. tanfelügyelő, *Cirer* Elek dr. főorvos, *Kovácsfi* Kálmán kir. főmérnök, *Tichy* Ferenc dr. első aljegyző, *Krasznay* Mihály, *Egry* József, *Pleining* Ferenc, *Aidinger* János, *Záray* Károly dr., *Szuly* János, *Kindl* József és *Ráth* Mátyás bizottsági tagok. Az ülésen a múlt havi ülésről távolmaradt négy bizottsági tag távolmaradása igazoltatván, a napirendre tért át az ülés, mely olyan hosszadalmas vitákat provokált az egyes tárgyakat illetőleg, hogy az ülés, melyet délután 1/4 órakor felfüggesztettek s 3 órakor folytattak, 1/6 órakor végződött.

— (**Halálozások.**) *Márjánovits* Jánosné szül. *Schreyer* Julia, *Márjánovits* János a Mohács-pécsi vasut állomás főnökének neje tegnap délután 4 órakor 46 éves, korában elhunyt. Temetése f. hó 15-én délutáni 3 órakor lesz az üszögi állomás épületéből a pécsi budai-külvárosi temetőbe. Az elhunytat férjén kívül két gyermeke és unokája gyászolja — *Hering* József f. hó 13-án este 11 órakor öletének 54-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 15-én délután 1/5 órakor lesz a Légszeszgyár-utca 26-számú házból a budai-külvárosi temetőbe. A gyászmisét f. hó 16-án reggeli 1/8 órakor lesz az Ágoston-téri plébániatemplomban. Az elhunytat nejen kívül nyolc gyermeke és kiterjedt rokonság gyászolja.

— (**Egy havi rend.**) *Majorossy* Imre polgármesternek a város mai közigazgatási ülésén fölolvastott havi jelentése szerint, a múlt hóban a város közigazgatási iktatójába beérkezett 2206 ügydarab; hátralékban volt 792 darab. Az összes 2998 darabból elintéztetett 2003 darab; hátralékban maradt 995 ügydarab. A rendőrkapitányi iktatóba beérkezett 2261 ügydarab, hátralékban volt 100 darab; az összes 2361 darabból elintéztetett 2263, hátralékban maradt 98 darab. Bűnügy volt 12; vétség 21; kihágás 282. Cselédkönyv 16, iparigazolvány 24 adatott ki. Letartóztatott 104 egyén; eltoloncoltatott kísérettel 2, kötött útlevéllal 9. A vidékről a szállodákba érkezett utasok száma volt 637. A községi bírósághoz érkezett 441 ügydarab; hátralékban volt 76 darab. Az összes 517 darabból megszünt 38; letárgyaltatott 418; hátralékban maradt 61 darab. A bányatelepi községi bírósághoz érkezett 84 ügydarab; letárgyaltatott 61; megszünt 23. Utadóhan befolyt 4682 forint; 415 forinttal több, mint az előző július hónapban.

— (**Utóhang a szegedi kiállításához.**) A szegedi kiállításon kitüntetett borkiállítók névsorának közlésével a P. N. 207-ik számában az elért eredményt nem tartja kielégítőnek, úgy a kiállítók száma mint a kiállítóknak juttatott díjak tekintetében. Ez utóbbival szemben azonban, ha tekintetbe vesszük, hogy Baranyamegyéből összesen 7 borkiállító vett részt s ezek közül egynek kivételével mind díjazva lett és pedig egy arany, négy ezüst és egy bronzéremmel, eléggé be-

igazolja azt, hogy a pécsi borvidék még ma is az első között áll; különösen pedig tekintve azt, hogy a hegyi borok részére 12 ezüst érem volt kitűzve s annak egy harmadát pécsi nyerte. Inkább férhetne szó azonban ahhoz, hogy a borkiállításra való fölhívásban hangoztatva lett, hogy csak termelők borai jönnek tekintetbe és csak azok díjaztatnak. Nem akarunk egyéneket említeni, csak egyszerűen regisztráljuk, hogy a legelső díjak egyikét professzionatus borkereskedő nyerte, kinek pénze termette a tokaji nektárt, nem pedig szőlőtőkés és éppen ilyen dolgok által van a termelők tiszta versenye károsan befolyásolva.

— (**A szigetkülvárosi iskola.**) A közigazgatási bizottság mai ülésén bemutatták a szigeti külvárosi iskola építési tervrajzát, melyet már a miniszter is jóváhagyott. A bizottság a tervrajzot tudomásul vette s így az építkezés, melynek összes költsége 107 ezer forint, most már megkezdhető lesz.

— (**Jóváhagyott alapszabályok.**) A dárdai dalárdaegyesület alapszabályait és a bonyhádi fillér-egylet alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta.

— (**A bálicsi próbafurás.**) A város annak idején próbafurásokat eszközölt a bálicsi hegyen, a mi ellen özv. *Kelemen* Gyuláné és érdektársai felebbezéssel éltek. A felebbezést a miniszterium most elfogadta, mivel a vizjogi törvényben előirt feltételek nem lettek beadva s a vizjogi elsőfoku hatóság helyett a városi Tanács járt el ez ügyben. A miniszteri leiratot a mai közigazgatási ülésen terjesztették elő, melyhez hozzászóltak *Aidinger* János és *Majorossy* Imre s azután az ülés kimondotta, hogy a miniszter rendelete értelmében az ügy kiadatik az elsőfoku vizjogi hatóságnak szabályszerű eljárás végett.

— (**Furcsa lelet.**) Laci-szerelme pusztán tegnap reggel *Kónya* József ottani béres gazda amint a kukorica földjén dolgozott egy zárral ellátott kis pléh ládát talált, melynek zára azonban fel volt feszítve; hogy mi lehetett benne és hogy került a kukorica földre, azt nem tudni, mert — bár a doboz régi rozsdás kinézése arra enged következtetni, hogy az már huzamosabb idő óta lett az idő viszonyosságainak kitéve — senki sem jelentkezett a környékről, hogy hasonló tárgyat elvesztett. Nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy az üres pléhdobozt, hasznavehetetlensége miatt dobta el valaki.

— (**Adóügyek.**) A pénzügyigazgató által a városi közigazgatási bizottság elé terjesztett jelentés szerint Pécs városában állami adó címén augusztus hóban befolyt 60.170 frt 37 kr., míg a múlt év augusztus havában csak 59.655 frt 25 kr. volt az adóbevétel; az idei augusztusban tehát 515 frt 12 krral több folyt be; de az idei év első nyolc hónapjának bevételi eredménye már több mint 5000 frttal maradt mögötte a múlt év hasonló szakának eredménye mögött; úgy hogy a városi adófizetőknél kintlevő állami adóhátralék 90.000 frtra emelkedett. Különös nehezteléssel említette a pénzügyigazgató, hogy *nagy számmal vannak olyan jómódu hátralékosok, a kiknél a polgári kötelezettségnek ez az elmulasztása semmivel sem indokolható.* Ezért a pénzügyigazgató 300 adóhátralékos ellen, kik ösz-

szesen 40.000 frttal tartoznak, a legszigorubb végrehajtást rendelte el s ennek ellenőrzésével August Ferenc p. ü. titkárt bizta meg. Ha ez a kívánt eredménnyel nem járna, a pénzügyigazgató még erélyesebb rendszabályokat helyezett kilátásba.

— **(Megtámadott ablakostót.)**

Topanek Demeter ablakos tót a napokban vándorutja közben Szabolcs bányatelepen járt, ahol a korcsmában pihente utja fáradalmait egy flaskó pálinka mellett. Az erős ital hamar a fejébe szállt Demeternek, úgy hogy csakhamar jókedve támadt s táncra kerekedett, amiért aztán néhány ott mulatozó legény kicsufolta. Az ablakostótoknak tudva levőleg nem lévén erényük a bátorság, Topanek Demeter egy darabig bambán bámulta a csufoló legényeket, aztán — megszökött a korcsmából. A mulatozó legények erre vérszemet kaptak s utána mentek a tótokskának s alaposan elverték, mitől annyira megijedt a törött ablakok nagymestere, hogy még védekezni is elfelejtett. Ez volt különben a szerencséje, mert a becsipett legények nem fedezvén fel semmiféle veszekedési hajlamot Topanek Demeterben, utnak eresztették. Az ablakos tót meg most szívesen emelne panaszt a bíróságnál támadói ellen, ha tudná, hogy kik voltak azok?

— **(Gyanúsított tisztviselők.)** A Hirschfeld-féle bálicsi vízvezeték ügyéből kifolyólag a város közigazgatási bizottsága ma több mint másfélórán keresztül foglalkozott azzal a kérdéssel, vajon a városi tanács tagjai ellen elrendeltesék-e a fegyelmi eljárást meg-

előző vizsgálat. A múlt évben ugyanis *Hirschfeld* Samu sörgyáros levelet intézett a polgármesterhez, melyben elmondja, hogy *Littke* József pezsgőgyáros neki azt vágta szemébe, hogy a bálicsi szőlőjében eszközölt városi próbafurásból eredő víz használati engedélyét csak a városi tisztviselők megvesztegetésével nyerhette el. A polgármester erre nézve *Littke* nyilatkozatát bekérvén, ez oda nyilatkozott, hogy ő nem mondta ugyan *Hirschfeld*nek, hogy a városi tisztviselőket megvesztegette, de az a körülmény, hogy a város a próbafurást éppen a *Hirschfeld* szőlőjében egy trágadomb tövében eszközölte s mikor ennek folytán az a víz emberi használatra élvezhetlennek bizonyult, az érdekeltek meghallgatása nélkül nagy sietséggel *Hirschfeld*nek átengedte, miután előbb a tifusz-járvány ürügye alatt a *Hirschfeld* által eddig használt viznek további használatát eltiltotta, míg korábban, mikor az a víz sokkal tisztátalanabb volt, annak használata ellen nem volt kifogás, — benne és másokban is méltán kelthetett gyanú az iránt, hogy itt visszaélések történtek. — Erre a polgármester jelentést tett a főispánnak az ügyben való intézkedés tétel végett s a főispán elrendelte az előnyomozatot az ügyállás megállapítása végett, ami teljesítettén is, *Nendtvich* Andor hely. polgármester ennek eredményét ma a közigazgatási bizottság elé terjesztette azzal az indítvánnyal, hogy tekintettel arra, miszerint az előnyomozat adatai szerint a próbafurás helyül az állami szakértők jelölték ki a *Hirschfeld*-féle szőlőtelepet s hogy a viznek

élvezhetlenségét nem a trágya által netán okozott talajfertőzés okozta, mert a vegyvizsgálat nem szervi anyagokat, vagy ammoniakot talált a vízben, a mi a trágyalétől származhatott volna, hanem főleg kénsavat, ami a víz eredeti vegyi összetételéből ered, végül hogy *Hirschfeld* régi használati vize nem a tifuszjárvány megszűnésekor, hanem alig pár napra a tifuszjárvány konstataciója után lett letiltva; mondja ki a közigazgatási bizottság, hogy a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelésének szükségét sem látja fennforogni, mely indítványt a bizottság egyhangulag el is fogadott, mellőzve *Aidinger* Jánosnak azt az indítványát, hogy a teljesített előnyomozat a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatnak tekintessék.

— **(A mecseki vaddisznók.)** Mivel a mecseki birtokosok folytonos panaszokkal ostromolták a hatóságot, hogy a Mecseken annyira elszaporodtak a vaddisznók, hogy nagy károkat okoznak, a hatóság már arra gondolt, hogy hivatalos hajtóvadászatot rendez. Az erdőmester jelentése szerint azonban erre nincs szükség, mert ha az erdőőrök megbizatnak a dúvadak pusztításával, ez is elégséges lesz kiirtásukra. Mégis a polgármester szerint hivatalos hajtóvadászat lenne elrendelendő, vagy legalább is a vadászati bérlők erői értesítendőek. Az ügyhöz *Záray* Károly dr. *Majorossy* Imre és *Aidinger* János szóltak hozzá s ezután az ülés a hivatalos hajtóvadászat szükségességét mondta ki, de felhívandónak jelezte az erdő mestert, hogy az erdőőröket a vaddisznók irtására szigorúan utasítsa.

nemes arcvonásokkal. Kék szeméből kikacagott az életvidámság s ajkszóglétében jó fészke volt a bohóság mosolyának. Csak úgy duzzadt az egészségtől s ifjúsága teljes erejével tombolt is benne. Fél éve megkomolyodott. Valami lappang e mögött — mondogatták barátai — s azt hitték, hogy el is találták.

A halvány, karcsu, szép *Gertrud* képe a szívébe lopódzott. Már gyermekkorában is tetszett neki; de a tavalyi nyáron egészen elcsavarta fejét a bájos leány.

Viszontszerelemről még csak álmodni sem mert. Szívszorongva lépett a kastélyba s mélységes zavara nem tűnt el hosszú ideig, míg a hölgyekkel beszélgetett. Teával és süteménnyel kínálták. Hirtelen a keze *Gertrud* kezéhez ért. Elpirultak mind a ketten s hosszan néztek egymás szemébe.

Halántékán kidagadtak az erek; minden vér a szívének futott. Most már tudta bizonyosan, hogy halálosan szereti ezt a leányt és hogy nincsen gát, a mit le ne győzne a szerelméért. Igen, most már bizonyos volt efelől.

Este, mikor pihenőre tértek, *Kurt* benézett barátja szobájába.

— Igazán nagy örömet okoztál nekünk a látogatással — mondta örvendezve — a vállára téve kezét. Nagyon, igazán hű barátom vagy, köszönöm, amit tettél, forrón köszönöm.

Bill nevetett.

Későre járt már az idő. *Gertrud* és *Bill* sokáig beszélgettek egymással. A fiatal tiszt azon erőlködött, hogy kivegye a leányból, fájjalja-e a válást, de ügyetlenül feltett kérdéseivel nem ért célt.

HARMADIK FEJEZET.

Már késő volt. *Glimmné* lefeküdt. A konyhában is csönd volt már, a szolgáló pihenni tért. A kis lakásban mindent hallanak, mindent látnak, eléggé panaszkodott is e miatt *Glimmné*.

Gertrud az íróasztal mellett ült és számolt. Fél 12 óra volt. Valamit keresett a mappájában. Zenelap akadt a kezébe, fölírás volt rajta:

Glimm Gertrud kisasszonynak.

mély tisztelete jeléül
Stolzing Vilmos.

Szeretettel megsimogatta a levelet, mintha élő lény lett volna. Ajkához emelte az írást. Elmerengett. Visszálmódta a multat. Künn járt a mezőn. Messziről indelátszik az erdők zöld árnyképe, faluk tornya. Igen igen ott-hon volt. Otthon. És körülötte a vidámság, a gondatlanság, fölötte a napugaras ég, rózsailat szállt felé.

NEGYEDIK FEJEZET.

A *Glimmek* mindig többet költöttek, mint a jövedelmük megengedte. Ezt tudta az egész környék, csak éppen *Glimmék* nem és *Glimm Hugó* felesége, két gyermeke, kik két kézzel szórták a pénzt.

Szegény Glimm Hugó! Ő sem volt rosszabb a legtöbb tékozlónál. Gyöngye jellemű ember volt, a szenvedélyeinek rabja. Szerencsétlenségére megismerkedett Párisban egy osztrák diplomata gyönyörű leányával, *Jablonska Katalin* grófnővel. Beleszeretett, viszontszerelmet ébreszt-

— **(Vasuti üzletvezetőség.)** A városi közigazgatási bizottság mai ülésén Záray Károly dr. szoba hozta a vasuti üzletvezetőség ügyét, a mely miatt már annyi szó hangzott el, annyi tinta folyt s annyi nyomdafesték pazaroltatott el. Záray úgy tudja, hogy a kormány az államvasutak kezelésének újabb beosztásával most foglalkozik s ennek keretében két új üzletvezetőség felállítása van tervbe véve. Most lenne tehát ideje tehát ütni a vasat, hogy Pécs városának régi óhaja teljesüljön és vasuti üzletvezetőséget kapjunk. A városi közgyűlés ideje még messze van s a közigazgatási bizottságban ragadja meg az alkalmat, hogy a polgármestert felhívja ez érdemben a szükséges lépések megtételére, melyek abban állnának, hogy a város részéről egy küldöttség — kiegészítve magát a kereskedelmi és iparkamara küldötteivel — járna el a kormánynál s kifejtve Pécs város jogos és méltányos igényeit, kérné az egyik üzletvezetőségnek Pécssett leendő fölállítását. A polgármester erre ki is jelentette, hogy a szükséges lépések megtétele iránt haladéktalanul intézkedni fog.

— **(I. Gyula, francia király.)** A francia trónnak új követelője akadt. Jules de Bourbon d' Artris de France-nak nevezi magát és azt mondja, hogy ő Franciaország uralkodóházának egyedül jogos feje. De elég szerény ember, a koronát és az uralkodás jogát egyelőre nem kívánja. A kamarához intézett iratában csak kárpótlást kér a tuillerialalotáért és a Luxemburg-palota és kert, a

Bourbon-palota, a Louvre és még néhány vidéki kastély átadását követeli. A trónkövetelő most nagyon szegényes viszonyok között a Faubourg St. Honoré 189. számú házban lakik, de reméli, hogy a kamara nem hagyja éhen veszni az utolsó francia Bourbon. Jogát, mivel a Bourbonok fiága kihalt, Antoinette de Bourbonnak, IV. Henrik nagynénjének női ágából származtatja és kijelenti:

— Ha mi nem lennénk, II. Vilmos császárnak meg volna az a joga, hogy magát Rheimsben Franciaország legitim királyává avattassa, szintén mint Antoinette de Bourbon utódja. És ő bizonyára meg is tenné.

— **(Egyházzenei kongresszus.)** Felkértünk a következő sorok közlésére: A bibornok hercegprimás Ó Eminenciájának védnöksége alatt álló Országos Magyar Cecilia Egyesület Hetyey Sámuel pécsi megyéspüspök Ó Méltóságának kegyes engedelmével az idei évi kongresszusát f. é. szept. 26-án és 27-én Pécssett fogja tartani. Felkérném az összes egyházkarnagy-képzőintézeti zenetanár és kántor urakat és mindazokat, a kik az egyházzene művelése iránt érdeklődnek, hogy a nevezett kongresszus ülésein és az országoshirű pécsi székesegyházi énekkarnak minta-előadásán résztvenni sziveskedjenek. A m. kir. kereskedelemügyi miniszterium és a Dunagőzhajózási társulat igazgatósága a kongresszuson résztvevőknek kedvezményes áru jegyeket kegyeskedett adni. Jelentkezhetni az utirány megjelölésével Kutschera József budapesti belvárosi káplán, mint az egyesületi igazgató úrnál

(Lipót-u. 7. sz.) és Kersch Ferenc esztergomi főszékesegyházi karnagy mint e. alelnök úrnál, a kik szeptember 23-ig jelentkezőknek készséggel megküldik az igazolványokat. Esztergomban 1899. szeptember 15-én. Bogisich Mihály, c. püspök, prépost kanonok, az O. M. Cz. E. elnöke.

— **(Percentre dolgozó tenger-nagyok.)** Az Egyesült-Államok haditengerészetében tenger-nagyok és más tengerészisztek bizonyos percent jutalékot kapnak a háború idején elfogott idegen hadihajók értéke után. Így Simpson és Schley admirálisok tetemes summákat zsebeltek már be a kubai vizeken elfogott spanyol hajók után. Dewey tenger-nagy még nem kapta meg azt a részt, a mely megilleti; a Washingtonban működő számvevőbizottság számításai szerint 1,630.765 koronára van joga. Dewey tenger-nagy azonban nincs megelégedve ezzel az összeggel. Követel ezenfelül még 2,125.000 koronát az elsüllyesztett, de utóbb használhatóvá tett spanyol hadihajók után is. Szóval, téved az, a ki azt hiszi, hogy Amerikában a hősiesség nem jövedelmező foglalkozás . . .

— **(Házbérkrajcár és bicikli-adó.)** A város közigazgatási bizottságához a házbérkrajcár ellen — többnyire állami tisztviselőktől — 180 drb. felebbezés érkezett be. Hasonlóképp 12 drb. felebbezés került a közigazg. bizottság elé a városi kerékpáradó ellen. A közigazg. bizottság ezeket a felebbezéseket, melyek nem az egyéni kivetés ellen, hanem a kérdéses adónemek szedhetési joga

tett s hamarosan megesküdt vele a családja minden ellenzése dacára. És boldog volt az asszony, de a férfit nyomasztó gond üldözte, hogy rommá lesz nagy vagyona, ha behunyja szemét. Két fiát porosz katonaintézetben neveltette. Gertrud leánya az anyjái maradt. A nyarat Lindenheimban töltötték, a telet pedig valamelyik külföldi fővárosban is eléggé egzotikusan nevelték a leányt. Az anyja fényes házasságra számított, de Getrudnak semmi kedve sem volt a férjhezmenéshez s egyik kéri a másik után kosarazta ki. A férfiak is végre elkerülték. Ekkoriban halt meg az apja. A hagyatéka alaposan meglepte örököseit. Készpénzt jóformán semmit sem hagyott s a birtoka is tulontul volt terhelve adóssággal.

Mikor a család öreg jogtanácsosa azt ajánlotta nekik, hogy adják el a birtokot, felháborodva tiltakoztak. Ellenben ezerféle tervük volt s a gyermekek egymáson akartak tul tenni a nagylelkűségben. Getrud lemondott a téli utazásokról, Kurt bátyja pedig elhatározta, hogy leteszi tiszti rangját és maga fog a birtokukon gazdálkodni.

A rokoni jótanácsok valóságos jégzápora zúdult le rájuk. Mindenki törte magát, hogy az új földesurnak valami bölcs utmutatást adjon. Valamennyien megegyeztek abban, hogy szakembert kell a gazdaság élére állítani. Nemsokára jelentkezett is egy ur, — Schmiednek hívták — aki jó pénzért csodákat ígért, Kurt pedig dehogy is taszította el volna magától a jó szerencsét.

Egy este Getrud vastag levelet pillantott meg az előszoba könyvespolcának alján. A bátyja címezte Stolzing Vilmosnak, a X. gárdadragonyosezred hadnagyának Berlinbe.

Elgondolkodott. Stolzing Vilmos, akit kurtán csak

Billnek hívtak, gyerekpajtása volt a szomszéd birtokos fia és a bajtársa Kurtnek. A múlt nyarat Lindenheimban töltötte s akkor kacérkodott is kissé vele.

Tanakodott: mit is irhatott Kurt a barátjának. Talán az őszi vadászatokra hívta meg. Érezte, hogy hevesen dobog a szive. Bizony jól is tenné.

Valami megmagyarázhatlan félenkség visszatartotta Gertrudot, hogy a levél tartalma felől kérdezősködjék.

Postafordultával megjött a válasz. Kurt, hogy olvasta, felderült az arca.

— Szívélyesen üdvözl Bill, kis hugom — mindössze annyit mondott s kis szünet után még hozzátette:

— Derék, jó barát, hű barát.

Nyilvánvaló lett, hogy nem vadászatról volt szó közöttük.

Néhány nappal később Kurtnek fontos teendői akadtak Frankfurtban s később Schmied ur is elutazott Tirolba. Nagy tehéncsordát szállíttatott az uradalmának; hatvanezer márkás vételt csinált s ígerte, hogy a birtok jövedelmét megkészszerzi a tehenészettel.

December közepe táján megkérdezte Kurt a hölgyeket, megengedik-e, hogy Stolzing náluk töltsen a karácsony ünnepet.

— Egész magányosan él Berlinben a szegény — mondta és a családi kör melegénél szeretné megülni a szent estét.

Persze, hogy nem tettek kifogást s a fiatal tiszt egy héttel karácsony előtt meg is érkezett kardcsörtetve, vidám sarkantyupengéssel.

Csinos fiu, lovastisztnek túl magas is, kemény, de

ellen irányulnak, a városi Tanácshoz utasította, mint a hová azok elbírálása első sorban tartozik.

— **(A kórház rágalmazója.)** A mai közigazgatási bizottsági ülésen terjesztette elő Majorossy Imre polgármester a Mocsáry Vilmos irnok által a városi kórház helyettes gondnoka, Ódor Gyula, továbbá az igazgató főorvos és az orvosi kar ellen tett rágalmazó feljelentésére teljesített vizsgálatról jelentését. A vizsgálati jegyzőkönyv 120 ivre terjed, melyből kitűnik, hogy a feljelentő vádai alaptalan rágalmak, ellenben főtanuja Kerbolt Pál felfüggesztett gondnok ellenében a vizsgálat során újabb adatok merültek fel. A bizottság megbotrányozással vette tudomásul a rágalmat megállapító eredményt s Mocsáry Gyulát, a kórházi igazgató főorvos és orvosi kar elleni tiszteletlen magaviselete, hivatali hanyagsága, hamis vádaskodása és hamis tanúzásra felbujtás miatt állásától felfüggesztette s ellene a fegyelmit megelőző vizsgálatot elrendelte.

— **(Szerencsétlenség a Bányatelepen.)** Ma délelőtt a vasgyármezei bányában a munkások által ugynevezett Zwangschacht ban nagy szerencsétlenség történt. Egy bányász az akna mélyében dolgozott, midőn egy szénnel megrakott csille a saját vigyázatlanságából kifolyólag reá zuhant. A szerencsétlen Keller János azonnal szörnyet halt. A nehéz kocsis egész testét valóságos össezmorzsolta és a felismerhetetlenségig eltorzította. Schulcz Ferenc bányatelepi rendőrkapitány azonnal a szerencsétlenség színhelyére sietett és felvette a tényállásról a jegyzőkönyvet, melyben konstata, hogy Keller János a saját vigyázatlanságának esett áldozatul. Az alig 28 éves, tegnap még teljes életerejében lévő szerencsétlen munkást a bányatelepi halottasházban helyezték el, holnap pedig meg-ejtik rajta a hivatalos boncolást.

— **(A vasuti átjárók.)** A siklósi és malom-utcai vasuti átjárókra vonatkozólag a kereskedelmi miniszter értesítette a közigazgatási bizottságot, hogy az átjárók forgalmát és a lezárások számát állapítsa meg s erről jelentést tegyen. Az átjárók pályaszintjének rendezésére nézve három tervet dolgozott ki a miniszterium. Az első esetben az egész pályaudvar és a nyílt pálya felemeltetnék s aluljáró készíttetnék a forgalom számára. Ez azonban 926 ezer forintba kerülne. A második esetben a siklósi-utca emeltetnék fel s ivezett és boltozott áthidalással felüljáró készíttetnék. Ez kerülne 146 ezer frtba. Végül vashiddal építtetnék felüljáró, a mi 159 ezer frtba kerülne. A bizottság mai ülése elrendelte az átjárók forgalmának megállapítását s a jövő havi ülésben fog bizottságot választani a tervek megbeszélése tárgyában.

— **(A temesvári kerékpár-egyesület.)** A Magyar Kerékpáros Szövetség f. é. szeptember hó 24-én Temesvárott tartandó V. évi rendes tanácsülésével kapcsolatosan a temesvári Velocitas kerékpár-egyesület nagy ünnepélyt rendez rudnai báró Nikolics Fedor védnök védnöksége alatt. Az ünnepély s a vele kapcsolatosan tartandó kerékpár-verseny programját a rendező bizottság külön ez alkalomra kiadott csinos kiállítású füzetben közli a sport-egyesületekkel és azok tagjaival.

— **(Körkép a Vigadóban.)** Gaál Balázs jónévű festő, ki a pécsi 1888-iki tár-

laton is néhány képével szép sikert aratott, most egy nagyobb szabású festményen dolgozik. József főherceg a cigányok között címmel egy négy részletből álló körképet készít, melynek első részlete néhány napig, míg alkalmas kirakatot találnak a számára, a Vigadóban lesz közszemlére kitéve. Gaál Balázs, ki körülbelül egy hónapig fog Pécsen tartózkodni, fénykép után krétarajzokat is készít. Megrendeléseket Kisfaludy-utca 2. szám alatti műtermében fogad el.

— **(Rosszul lett a vonaton.)** A ma éjjel Budapest felől érkező vonaton Sásd állomásnál — mint értesülünk — egy harmadosztályú utas hirtelen rosszul lett és elájult, azonban rövid ideig tartott élesztgetési kísérletek után csakhamar jobban lett. Az illető Fauszt Henrik budapesti lakos kereskedelmi utazó, ki már huzamosabb idő óta szivbajos s valószínű, hogy ez okozta hirtelen rosszulletét is. Fauszt Henrik egészségesen folytatta útját Eszék felé.

— **(Pincérek mozgalma.)** Tegnap éjjel a Nepomuk utcában egy vendéglő helyiségben népes pincér gyűlés volt, mely alkalommal Járányi József elhelyezőt megbízták, hogy a pincérek részére a cseléd szerző irodától elkülönítve pincér elhelyező intézetet nyisson.

— **(Tolvaj a szekrényben.)** Itt az ősz, érik a szőlő, itt-ott már le is szüreteltek, másutt pedig nagyban készülődnek a szüreteléshez. Ilyenkor aztán a fejbajosabb megvédeni a szőlőket a tolvajoktól. Mindenünnen érkeznek panaszok, hogy lopkodják a szőlőket, megdézsmálják a gyümölcsöket. Tegnapelőtt özv. Sáríts Györgyné egy 12—13 éves leánykával, Mariskával, ki nála lakott, a szőlők közé ment gyümölcs után nézni. A bálicsi dűlőben Saúghy Vince szőlőjében azután a kis leánykát lopásra kényszerítette. Már fenn volt a szilva fán, a kosarat is tele szedte, mikor arra vetődött a csősz és tetten érte a kis tolvajt. Ezalatt özv. Sárítsné, ki az uton állt és vigyázott, észrevette, hogy a csősz jön, szépen elpárolgott. A csősz mikor kérdezte a kis leányt, hogy mit keres a szőlőben, az cinikusan felelte:

— Kérem, cseléd vagyok Ságheknál!

A csősz már tova akart menni, mikor egy szőlőmunkás leleplezte a tolvajt és bizonyította, hogy nem cseléd a Sághe-féle szőlőben. A csősz a szilvát elkobozta, a leánykát pedig bekísérte. A rendőrök ezután maguk mellé véve a leányt, a felbujtó keresésére indultak. A lakásán nem találták, már mindent átkutattak, míg egyszerre a szekrényben valami gyanus roppanás a tolvaj jelenlétére figyelmeztette őket. Özv. Sárítsné csakugyan ott is volt a szekrényben összekuporodva, ezer gyötrellem között. Megindították ellene a büntető eljárást.

— **(A Hirschfeldék vízműve.)** A közigazgatási bizottság mai ülésén előterjesztette a polgármester ama határozatát, mely szerint Hirschfeld Sámuelnek ideiglenesen megengedtetik a bálicsi vizeknek egy asott kutban összegyűjtése s vascsöveken gyárba vezetése, hol víz- és jégmű ellátására használtatik az így nyert víz. A már többször tárgyalt ügyben most az érdekelt Kelemen Gyuláné és Oblath Adolf s tarsiak felebbezését olvasták fel ezután, mely felebbezéseket azonban az előadói javaslat elutasítandóknak tartja, mert a vízmű végleges engedélyezése iránti tárgya-

lason a felek meglettek hallgatva, tehát a törvény követelményeinek elég lett téve. A végleges engedélyezés még felsőbb jóváhagyást vár s ez időre ideiglenesen lett engedélyezve a vízmű s ehhez az érdekeltek meghallgatása nem szükséges. Az ügyhöz Majorossy Imre polgármester, majd Pleininger Ferenc szólt hozzá, ki az előadói javaslatot elutasítani indítványozta, mert már a bizottság határozatilag utasította a polgármestert, hogy mivel a felek meghallgatva nem lettek, szabályszerűen járjon el az ügyben. A végleges engedélyezés iránti tárgyaláson történt meghallgatás nem pótolja az ideiglenes engedély iránti tárgyaláson való meghallgatást; mert a felek ez utóbbin más kifogásokkal élhetnek, mint az előbbin éltek. Hogy tehát a bizottság határozatának érvény szerztessék, új tárgyalás tartására kéri utasítani a polgármestert. Aidinger János szerint a törvény nem kívánja meg a feleknek az ideiglenes engedélyezés iránti tárgyaláson való meghallgatását. Ő tehát a felebbezések visszautasítását pártolja. A bizottság szavazás utján a polgármester határozatát jóváhagyta s a felebbezéseket elutasította.

— **(Örömlányok öröme.)** Majorossy Imre polgármester ma előterjesztést tett a közigazgatási bizottságnak, hogy a bárcás nőket a rendőrség letiltotta a Király-utcaról s ezért azok bárcáikat visszaadván, számuk huszról négyre szállt le. A mi pedig közegészségi és közkerécsi tekintetben igen fontos, mert ezek most már kiesnek az orvosi felügyelet alól s titkos kéjelgést fognak üzni. A bordélyházak decentralizációjára nézve pedig jelentette a polgármester, hogy a decentralizáció ez év végéig végrehajtandó. De a rendőrségnek folytonos protestálásokkal van baja, bármely utcában kernek is engedélyt nyilvános ház felállítására. A bizottságnak kéri tehát határozatát mindkét ügyben. A bizottság többek hozzászólása után kijelentette, hogy a bárcás hölgyek a Király-utcaról nem tilthatók el, de a rendőrség szabályozza ottani s a főbb forgalmi utcákon való megjelenésüket. A mi pedig a nyilvános házak decentralizációját illeti, azt a közgyűlés határozata folytán végre kell hajtani s az engedélyezések a hatóság belátására bizatnak.

T a n ü g y.

(Wlassics miniszter rendelete. A közoktatásügyi miniszter az iskolai év megkezdése alkalmából ismét üdvös és fontos rendeletet intézett a tanfelügyelőkhöz. A rendelet intézkedik, hogy a rendes iskolázás mindenütt szeptember első felében, legkésőbb október 1-ig okvetetlenül megkezdődjék. Kiváló súlyt helyez a miniszter arra, hogy az állami elemi iskolák működése a hazafias, valamint a vallás- és közkerécsi irányu oktatás és nevelés terén minél jobban megközelítse a miniszternek több ízben kifejtett célzatait, hogy ezek a népiskolák minden más népiskola követendő példájául szolgáljanak. A hazafias ünnepek megtartását figyelembe ajánlja a miniszter a tanfelügyelőknél és azt óhajtja, hogy ezek az ünnepek úgy rendeztessenek, hogy a növendékekben a hazafias érzést fölkeltsék, fejlessék és hogy abból a tanulók kegyeletes emlékeket merítsenek. Az állami leányiskolákban az összes tanítónők a női kézimunkát díjmentesen kötelesek tanítani. Az iskolai könyvtárak összeállításánál figyelemmel kell lenni a gazdasági ismétlő iskola érdekeire. Ugyancsak a

